Europees Parlement
2024-2029

Commissie buitenlandse zaken

2025/2017(INI)

4.3.2025

ONTWERPVERSLAG

over de Commissieverslagen van 2023 en 2024 over Albanië
(2025/2017(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Andreas Schieder

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 9

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN 10

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de Commissieverslagen van 2023 en 2024 over Albanië
(2025/2017(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Albanië, anderzijds[1],

– gezien het verzoek van Albanië om toetreding tot de EU, dat is ingediend op 24 april 2009,

– gezien Verordening (EU) 2021/1529 van het Europees Parlement en de Raad van 15 september 2021 tot vaststelling van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III)[2],

– gezien Verordening (EU) 2024/1449 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot oprichting van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan[3],

– gezien de mededeling van de Commissie van 5 februari 2020 getiteld “Bevordering van het toetredingsproces – Een geloofwaardig EU-perspectief voor de Westelijke Balkan” (COM(2020)0057),

– gezien de mededeling van de Commissie van 8 november 2023 getiteld “Mededeling inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2023” (COM(2023)0690) en het bijbehorende werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld “Albania 2023 Report” (Verslag 2023 over Albanië) (SWD(2023)0690),

– gezien de mededeling van de Commissie van 8 november 2023 getiteld “Nieuw groeiplan voor de Westelijke Balkan” (COM(2023)0691),

– gezien de mededeling van de Commissie van 20 maart 2024 betreffende pretoetredingshervormingen en -beleidsevaluaties (COM(2024)0146),

– gezien de mededeling van de Commissie van 24 juli 2024 getiteld “Verslag over de rechtsstaat 2024” (COM(2024)0800) en het bijbehorende werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld “2024 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Albania” (Verslag over de rechtsstaat 2024 – Hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Albanië) (SWD(2024)0828),

– gezien de mededeling van de Commissie van 30 oktober 2024 getiteld “Mededeling inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2024” (COM(2024)0690) en het bijbehorende werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld “Albania 2024

[1] PB L 107 van 28.4.2009, blz. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
[2] PB L 330 van 20.9.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] PB L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Report” (Verslag 2024 over Albanië) (SWD(2024)0690),

– gezien de hervormingsagenda van Albanië die is ingediend in het kader van de hervormings- en groeifaciliteit van de EU, zoals goedgekeurd door de Commissie op 23 oktober 2024,

– gezien het eindverslag van de verkiezingswaarnemingsmissie van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) van 29 september 2023 over de lokale verkiezingen in Albanië van 14 mei 2023,

– gezien het gezamenlijk advies van de Commissie van Venetië en de OVSE/ODIHR van 11 december 2020 inzake de wijziging van de Albanese grondwet van 30 juli 2020 en de wijziging van de Albanese kieswet van 5 oktober 2020,

– gezien de verklaringen van de top EU-Westelijke Balkan van 13 december 2023 en 18 december 2024 in Brussel,

– gezien het proces van Berlijn, dat op 28 augustus 2014 is gestart,

– gezien zijn eerdere resoluties over Albanië,

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0000/2025),

A. overwegende dat uitbreiding het meest doeltreffende instrument van het buitenlands beleid van de EU is en een geostrategische investering in langdurige vrede, democratie, stabiliteit en veiligheid op het Europees continent vormt;

B. overwegende dat uitbreiding een op verdiensten gebaseerd proces is dat berust op de beginselen van democratie, de rechtsstaat en de grondrechten;

C. overwegende dat Albanië sinds 2014 kandidaat-lidstaat van de EU is, in juli 2022 toetredingsonderhandelingen is begonnen en in november 2023 het screeningproces met succes heeft afgerond;

D. overwegende dat Albanië op 15 oktober 2024 onderhandelingen heeft geopend over cluster 1 (fundamentele kwesties) en op 17 december 2024 over cluster 6 (externe betrekkingen);

E. overwegende dat Albanië een betrouwbare partner op het gebied van buitenlands beleid is en zich volledig afstemt op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU;

1. stelt verheugd vast dat Albanië zich onverkort blijft inzetten voor integratie in de EU, hetgeen een weerspiegeling vormt van een consensus tussen politieke partijen en overweldigende steun onder de burgers, en prijst het land voor zijn consequente volledige afstemming op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU en zijn bevordering van de op regels gebaseerde internationale orde;

2. is ingenomen met de ambitie van Albanië om de toetredingsonderhandelingen tegen eind 2027 af te ronden en met de snelle vooruitgang die de afgelopen jaren is geboekt, met name de opening van twee clusters van onderhandelingshoofdstukken in 2024;

3. merkt op dat het tempo van toetreding tot de EU wordt bepaald door de vooruitgang die de kandidaat-lidstaat boekt bij de aanpassing van zijn wetgeving aan het EU-acquis, zijn prestaties bij de uitvoering ervan en de goede werking van alle instellingen van het land, en gebaseerd is op de rechtsstaat, goed bestuur en de grondrechten; dringt er bij Albanië op aan versneld hervormingen door te voeren om de rechtsstaat te versterken, corruptie en georganiseerde misdaad te bestrijden en de bescherming van de grondrechten, met inbegrip van de vrijheid van meningsuiting, te waarborgen;

4. is ingenomen met de nieuwe hervormings- en groeifaciliteit van de EU voor de Westelijke Balkan, in het kader waarvan Albanië 922 miljoen EUR aan subsidies en leningen zal ontvangen wanneer het land voldoet aan de voorwaarden van zijn ambitieuze hervormingsagenda;

5. neemt kennis van de goedkeuring door Albanië van het nationaal plan voor Europese integratie 2024-2026; dringt erop aan meer inspanningen te leveren om de transparantie te vergroten en te starten met publieke communicatie over EU-integratie;

Democratische instellingen, media en het maatschappelijk middenveld

6. benadrukt het belang van een constructief politiek debat en een ordelijke parlementaire gang van zaken als essentiële aspecten van democratisch bestuur; bevestigt nogmaals de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de politieke krachten van Albanië om de constructieve en inclusieve politieke dialoog te versterken en de aanhoudende politieke polarisatie in het land tegen te gaan; benadrukt dat doeltreffender parlementair toezicht, een betere werking van de instellingen en zinvolle participatie van het maatschappelijk middenveld noodzakelijk zijn;

7. neemt kennis van de wijziging van de Albanese kieswet van juli 2024, waardoor de Albanese diaspora voortaan vanuit het buitenland kan stemmen en waarmee gedeeltelijk open kandidatenlijsten worden ingevoerd; benadrukt dat het noodzakelijk is aandacht te besteden en uitvoering te geven aan de openstaande aanbevelingen van de OVSE/ODIHR en de Commissie van Venetië;

8. stelt met bezorgdheid vast dat de onafhankelijkheid en pluriformiteit van de media nog steeds worden aangetast door een sterke marktconcentratie, de overlapping van zakelijke en politieke belangen, een gebrek aan transparantie van financiering en eigendom, intimidatie en onzekere arbeidsomstandigheden voor journalisten;

9. wijst erop dat alle herzieningen van mediawetten moeten stroken met de aanbevelingen van de Commissie van Venetië en op transparante en inclusieve wijze moeten worden doorgevoerd; merkt op dat er geen vooruitgang is geboekt bij de aanpassing van het wetgevingskader aan het EU-acquis en de EU-normen, waaronder de Europese verordening mediavrijheid[4]; wijst erop dat meer moet worden ingezet op

[4] Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU

onderzoeksjournalistiek, factchecking en mediawijsheid om haatzaaiende uitlatingen, desinformatie en nepnieuws aan te pakken;

10. herinnert de nationale en lokale autoriteiten aan hun verantwoordelijkheid om de transparantie, verantwoordingsplicht en inclusiviteit te verbeteren door middel van zinvolle en regelmatige openbare raadpleging van belanghebbenden; stelt met bezorgdheid vast dat de uitvoering door het Albanese parlement van het rechtskader voor openbare raadplegingen overwegend een vormkwestie blijft;

Grondrechten

11. merkt op dat het rechtskader van Albanië inzake gendergerelateerd geweld nog niet volledig is afgestemd op het Verdrag van Istanbul; stelt diep bezorgd vast dat geweld tegen vrouwen nog steeds een prangend probleem is en dat het aantal vrouwenmoorden hoog blijft; dringt aan op betere ondersteunende diensten voor slachtoffers, met name gezondheidszorg, financiering van opvanghuizen, gratis rechtsbijstand en re-integratie en rehabilitatie van slachtoffers;

12. uit zijn bezorgdheid over aanhoudende tekortkomingen met betrekking tot personen met een handicap en gendergelijkheid, zoals het niet of gedeeltelijk aanpassen van de wetgeving aan het EU-acquis;

13. is ingenomen met de vaststelling van de wet inzake de bescherming van persoonsgegevens, die volledige aanpassing aan het EU-acquis tot doel heeft, maar spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de verwerking van persoonsgegevens en de zwakke plekken in IT-systemen; verzoekt de Albanese autoriteiten de waarborgen tegen gegevenslekken te versterken;

De rechtsstaat

14. is ingenomen met de vooruitgang die Albanië heeft geboekt bij de uitvoering van de justitiële hervormingen, met inbegrip van het doorlichtingsproces, dat in eerste aanleg is afgerond; uit echter zijn bezorgdheid over aanhoudende politieke inmenging en druk op het rechtsstelsel;

15. wijst nadrukkelijk op het belangrijke werk van de speciale structuur voor corruptiebestrijding en georganiseerde criminaliteit (SPAK) van Albanië, dat goede resultaten boekt op het gebied van onderzoeksvoering, vervolging en veroordeling in corruptiezaken op hoog niveau; waarschuwt voor ondermijning van het werk van onafhankelijke instellingen zoals de SPAK;

16. wijst op de uitdagingen met betrekking tot de kwaliteit en efficiëntie van het rechtsstelsel, waaronder het grote aantal vacatures bij justitie, onvoldoende rechtbankpersoneel, de kwaliteit van de initiële en permanente rechtsopleiding, de consistentie van de rechtspraak en het ontbreken van een modern geïntegreerd casemanagementsysteem; merkt op dat de begrotingstoewijzingen ontoereikend zijn,

---

(Europese verordening mediavrijheid) (PB L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

met name voor de rechtbankcomponent;

17. is ingenomen met de vaststelling van nationale wetgeving om te zorgen voor aanpassing aan het EU-acquis inzake de bestrijding van het witwassen van geld; merkt op dat er een sterk bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen moet worden opgericht en dat het in corruptiezaken op hoog niveau noodzakelijk is te zorgen voor betere doorlichting, onderzoeksvoering, vervolging en veroordeling, onder meer door de inbeslagneming en definitieve confiscatie van criminele vermogensbestanddelen;

18. verzoekt Albanië zijn rechtskader inzake de bestrijding van georganiseerde misdaad verder af te stemmen op het EU-acquis; neemt kennis van de benoeming van extra aanklagers bij het speciaal openbaar ministerie en de oprichting van een eenheid voor financieel onderzoek; prijst de deelname van Albanië aan gezamenlijke operaties en zijn samenwerking in het kader van het Europees multidisciplinair platform tegen criminele dreigingen (Empact) en met Interpol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad;

Sociaal-economische hervormingen

19. is ingenomen met de inzet van Albanië bij de uitvoering van het groeiplan van de EU voor de Westelijke Balkan, dat de integratie in de interne markt van de EU, regionale economische integratie, fundamentele hervormingen en verhoogde financiële steun omvat;

20. spoort de Albanese autoriteiten aan het risico op armoede en sociale uitsluiting terug te dringen door de toegang tot sociale diensten en gezondheidszorg te verbeteren, met name voor achtergestelde bevolkingsgroepen; dringt er bij Albanië op zijn nationale strategie voor sociale bescherming 2024-2030 en nationale strategie voor werkgelegenheid en vaardigheden 2023-2030 uit te voeren;

21. stelt tevreden vast dat Albanië in november 2024 is toegetreden tot de gemeenschappelijke eurobetalingsruimte, hetgeen de kosten voor burgers en bedrijven zal drukken en zal bijdragen tot de verdere integratie van Albanië in de interne markt;

Milieu, energie en vervoer, duurzaam toerisme

22. benadrukt dat Albanië meer inspanningen moet leveren om zijn wetgeving inzake milieu aan te passen aan het EU-acquis; dringt erop aan dat zijn wetgeving in overeenstemming wordt gebracht met de richtlijn milieueffectbeoordeling[5] en de richtlijn strategische milieubeoordeling[6] van de EU;

23. wijst erop dat Albanië aanzienlijke inspanningen moet leveren om de doelstellingen op het gebied van klimaatbescherming, energie-efficiëntie, diversificatie en vergroening van energievoorziening en vervoer, lucht- en waterkwaliteit en afvalbeheer te

[5] Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PB L 26 van 28.1.2012, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).
[6] Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PB L 197 van 21.7.2001, blz. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

verwezenlijken;

24. is er vast van overtuigd dat milieubescherming en de ontwikkeling van duurzaam toerisme hand in hand moeten gaan; is ingenomen met de oprichting van het Vjosa Wild River National Park en dringt erop aan voldoende middelen toe te wijzen aan de bescherming ervan;

Regionale samenwerking en buitenlands beleid

25. is ingenomen met het op 19 november 2024 goedgekeurde veiligheids- en defensiepartnerschap tussen de EU en Albanië, waarmee een platform voor versterkte dialoog en samenwerking op het gebied van veiligheids- en defensiethema's tot stand wordt gebracht en dat een belangrijke stap voorwaarts vormt;

26. is ingenomen met de aanhoudende inspanningen van de Albanese regering om goede nabuurschapsbetrekkingen te bevorderen;

°

° °

27. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van de Europese Raad, de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de president, de regering en het parlement van de Republiek Albanië.

TOELICHTING

Dit is het eerste verslag in deze zittingsperiode over de vooruitgang van Albanië als kandidaat-lidstaat van de EU. Aangezien 2024 een EU-verkiezingsjaar was, bevat deze resolutie de reactie van het Parlement op de uitbreidingsverslagen van de Commissie van zowel 2023 als 2024.

In het verslag worden de stand van zaken en de meest recente ontwikkelingen met betrekking tot de vooruitgang van Albanië in het EU-toetredingsproces geëvalueerd.

Na het succesvolle screeningproces is Albanië in oktober 2024 onderhandelingen begonnen over de cluster fundamentele kwesties en in december 2024 over de cluster externe betrekkingen.

In dit verslag wordt beoordeeld of Albanië vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot zijn democratische instellingen, mediavrijheid, betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, de grondrechten, de rechtsstaat, sociaal-economische hervormingen, het milieu, regionale samenwerking en buitenlands beleid.

Hoewel er sprake is van enige vooruitgang, staat Albanië nog steeds voor een aantal uitdagingen, zoals het tegengaan van interne politieke polarisatie, het versterken van de rechtsstaat en het consolideren van hervormingen op het gebied van corruptiebestrijding.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het ontwerpverslag tot op het moment van goedkeuring ervan in de commissie input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
Directorate-General for Enlargement and Eastern Neighbourhood (DG ENEST), European Commission
European External Action Service
Delegation of the European Union to Albania

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.